

ПОЄДНАННЯ ФОРМУВАЛЬНОГО І ПІДСУМКОВОГО ОЦІНЮВАННЯ В КОНТРОЛЮВАЛЬНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ Й УЧНЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

О. В. Онопрієнко, канд. пед. наук

Контроль і оцінювання в умовах реалізації компетентнісного підходу спрямовуються на визначення реального стану навчальних досягнень, які мають комплексне вираження, отже, являють собою множинність об'єктів оцінювання. Аналіз практики модернізації національних систем освіти в країнах Європейського Союзу показав, що ідеям компетентнісного навчання найбільше відповідає формувальний підхід до контролю навчальних досягнень учнів. У новому нормативному забезпеченні в нашій країні втілені ідеї поєднання в контролювальній діяльності вчителя різних підходів до оцінювання навчальних досягнень молодших школярів.

З огляду на вітчизняний досвід контрольно-оцінювальної діяльності учасників освітнього процесу формувальне оцінювання найбільш прийнятне для здійснення поточного контролю навчальних досягнень. Його упровадження дозволяє учням у ході реалізації ознайомлюватися з вимогами до оцінювання їхньої діяльності, спільно з учителем виробляти критерії для самоперевірки і взаємоперевірки виконання навчальних завдань, що є цінним для формування рефлексивних якостей особистості. Результатом формувального оцінювання є інтерактивна оцінка успішності учня. Вона відображає розуміння дитиною навчального змісту й дозволяє визначити, як їй продовжувати навчання і як допомогти їй у цьому.

Для природного уведення формувального оцінювання в практику вважаємо доцільним поєднувати його з традиційними способами і формами організації контролювальної діяльності вчителя. Так, навчальні досягнення учнів у першому і другому класах можуть підлягати формувальному оцінюванню, у третьому і четвертому – формувальному та підсумковому. За формувального оцінювання можна буде відстежити особистісний розвиток дитини та хід опановування нею навчального досвіду як основи компетентності. Це дозволить вибудовувати індивідуальну траєкторію розвитку учня; діагностувати його досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; мотивувати учня до прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, відсутність побоювання помилитися, переконання у власних можливостях і здібностях. За підсумкового оцінювання розвиток дитини буде зіставлятися з визначеними стандартом і навчальними програмами цільовими результатами навчання на певному ступеню освіти.

Таким чином, в умовах упровадження компетентнісної освіти формувальне оцінювання може бути реальним механізмом, який збагатить її зміст низкою важливих для навчання і життя учнів загальнонавчальних умінь, а саме: організаційних, пізнавальних, рефлексивних, зокрема умінь самоаналізу, самоконтролю, самооцінювання, самокорекції. Це пояснюється орієнтацією такого оцінювання на формування у дітей персональних якостей щонайбільше доступного рівня. Поєднання в контролювальній діяльності формувального й підсумкового оцінювання дозволить укласти об'єктивну картину стану навчальних досягнень молодших школярів.